

Det svensk-norska samarbetet fortsätter

Utdrag ur genomföranderapport för 2018
Interreg Sverige-Norge 2014–2020

Omslagsbilder

Gränsstenar vid Reva. Foto: Naturcentrum AB.

Bilder från projekträff november 2018. Foto: Gisela Ritzén.

Utgiven av

Länsstyrelsen Jämtlands län

Maj 2019

Beställningsadress

Länsstyrelsen Jämtlands län

831 86 Östersund

Telefon 010-225 30 00

Ansvarig

Annica Westerlund

Foto

Alla bilder är tagna av aktuellt projekt eller Interreg Sverige-Norge om inget annat anges.

Tryck

Länsstyrelsens tryckeri, Östersund 2019

Löpnummer

2018:27

Diarienummer

304-2767-2019

Publikationen kan laddas ner från programmets hemsida www.interreg-sverige-norge.com och Länsstyrelsens hemsida www.lansstyrelsen.se/jamtland

Innehållsförteckning

Över 110 projekt	4
Vad är Interreg?	5
Programgeografi och delområden	5
Gränsregionalt mervärde	6
Fem insatsområden och deras specifika mål	6
Exempel på projekt	8
Insatsområde 1: Innovativa miljöer	8
Scandinavian Heartland – Business Improvement.....	8
VälTel – Mixed Zone för välfärdsteknologiska TestLab.....	9
Insatsområde 2: Små och medelstora företag.....	10
StarCap – startup capital for agile growth.....	10
Business X Country	11
Insatsområde 3: Natur- och kulturarv.....	13
Gränsöverskridande besöksförvaltning för Fulufjällets nationalparker	13
Unionsleden	14
Insatsområde 4: Hållbara transporter.....	15
Green Drive Region.....	15
Insatsområde 5: Sysselsättning	16
Skoglig anpassning för ett ändrat klimat	16
Så jobbar vi	17
Kommittéer prioriterar projekt	18
Att nå ut med information till projektägare	18
Projektlista 2014–2018	20
Öka organisationernas och företagens FoU och innovationsförmåga...20	
Ökad konkurrenskraft hos företag	21
Öka etableringsfrekvensen i programområdet	22
Ökad tillgänglighet till gränsregionens natur- och kulturarv med bibehållen bevarandestatus.....	22
Ökat resande med gränsöverskridande kollektivtrafik	23
Öka den gränsöverskridande rörligheten med koldioxidsnåla transportsystem.....	23
Ökad gränsöverskridande rörlighet på arbetsmarknaden	23

Över 110 projekt

Programmets fjärde år är nu passerat och 110 projekt hade satts igång vid 2018 års slut. 32 förstudier och 34 projekt har hunnit avslutas.

I genomsnitt är mer än fyra femtedelar av budgeten beslutad med en klar övervikt för projekt inom de två största insatsområdena Innovativa miljöer och Små- och medelstora företag. Utrymmet i Natur- och kulturarv för nya projekt är också begränsat. I insatsområdena Hållbara transporter och Sysselsättning finns det fortfarande gott om medel att söka. I det här skedet av programperioden följer organisationen de återflöden som kommer tillbaka för att kunna kommunicera tillgången på medel på ett bra sätt till nya projektägare. Naturligt är att återflöden blir större där det finns fler projekt som i Innovativa miljöer och Små- och medelstora företag.

Foto: Gisela Ritzén

Den begränsade efterfrågan på medel i Hållbara transporter har lett till att övervakningskommittén i november 2018 tog beslut om att skicka in en ansökan till Europeiska kommissionen om att flytta 2 000 000 euro i EU-medel från insatsområdet till Innovativa miljöer. Programmet håller två utlysningar (den period då man kan skicka in en ansökan) per år. Under vårens utlysning sökte 12 projekt, och under hösten sökte 18. Till dessa kommer några förstudier som startades under 2018.

Två utvärderingar enligt utvärderingsplanen har slutförts och presenterats för övervakningskommittén under 2018; *Näringslivets medverkan i programmet* samt *Miljö- och klimatprojekts bidrag till programmets mål*. De finns att läsa på programmets hemsida. Även en planerad Resultatutvärdering, som kommer att sträcka sig över flera år fram till våren 2022 har upphandlats och påbörjats.

Tabell över Interreg Sverige-Norges budget

Budget i euro tillgängliga för projekten	Unionens stöd	Svensk medfinansiering	Norska* Interreg-midler	Norsk medfinansiering	Beslutat per den 31 dec 2018
Innovativa miljöer	13 259 990	13 259 990	7 046 471	7 046 471	100 %
Små och medelstora företag	15 469 988	15 469 988	8 018 399	7 981 199	90 %
Natur- och kulturarv	4 419 996	4 419 996	2 186 836	2 186 836	100 %
Hållbara transporter	4 419 996	4 419 996	2 186 836	2 186 836	42 %
Sysselsättning	6 797 997	6 797 997	3 401 745	3 401 745	61 %
Totalt	44 367 967	44 367 967	22 840 287	22 840 207	86

Programmet kommer att kunna stödja projekt som kan omsätta cirka 139 miljoner euro.

* Stortinget har 2016 och 2017 beslutat att minska programmets Interreg-midler.

Vad är Interreg?

Syftet med Interreg är att uppmuntra regioner från olika medlemsstater att arbeta tillsammans och lära av varandra genom gemensamma program, projekt och nätverk. Det är EU:s viktigaste verktyg för att finansiera gränsöverskridande utvecklingsarbete. Interreg finansieras av Europeiska regionala utvecklingsfonden.

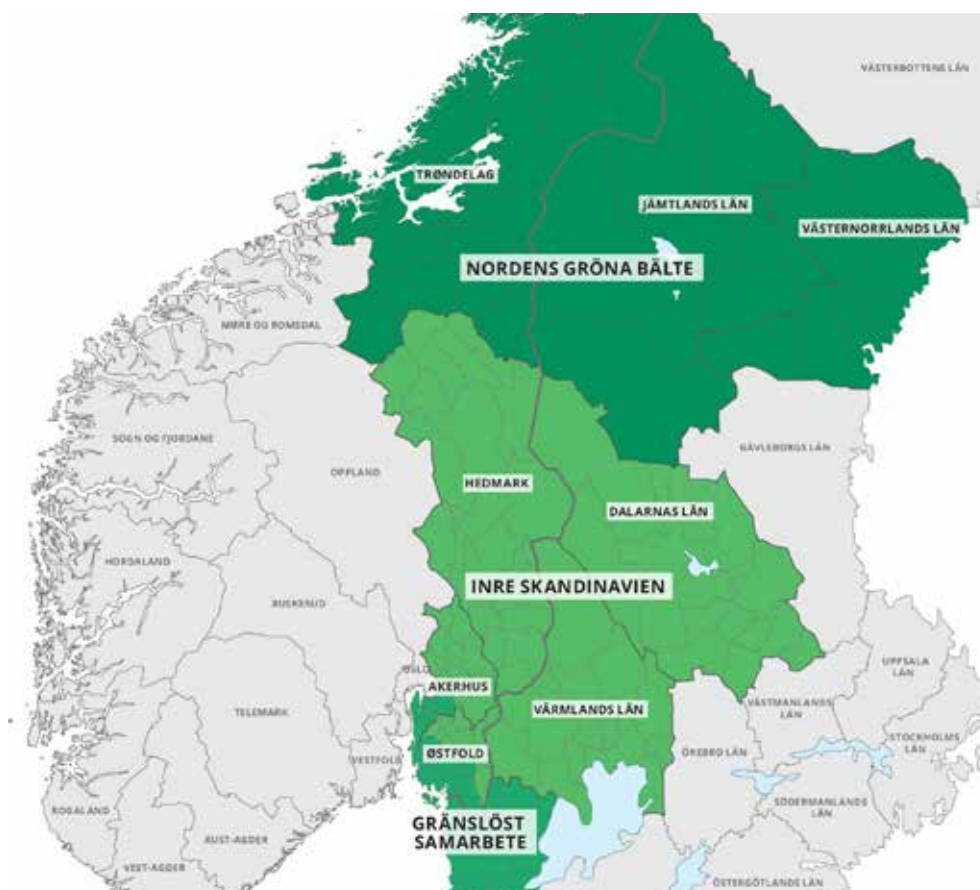
Syftet för just det här programmet, Interreg Sverige-Norge 2014–2020, är att med ett näringslivsfokus stödja forskning och innovation, främja utvecklingen av miljövänliga energikällor, göra natur- och kulturarv tillgängliga, stötta insatser för hållbara transporter och verka för en gränsöverskridande arbetsmarknad.

Programgeografi och delområden

Programgeografien för Interreg Sverige-Norge utgörs av fem regioner på svensk sida och fyra fylken på norsk sida. Programgeografien omfattar totalt 108 norska och 61 svenska kommuner med totalt 2,49 miljoner människor.

Programmet delas in i tre delområden:

1. Nordens Gröna Bälte (NGB) som består av Jämtlands och Västernorrlands län i Sverige samt Trøndelag fylke i Norge.
2. Inre Skandinavien (INS) som består av Värmlands och Dalarnas län i Sverige. I Norge ingår Hedmark samt delar av Østfold och Akershus fylken.
3. Gränslöst Samarbete (GS) som består av Västra Götalands län i Sverige samt delar av Østfold och Akershus fylken i Norge.

Gränsregionalt mervärde

Det gränsregionala mervärdet är helt avgörande för programmet och har legat som en gemensam grund för alla motiveringar och val som gjorts i processen med att ta fram ett program för perioden 2014–2020. *Om de tänkta aktiviteterna inte bedöms ha ett gränsregionalt mervärde ska dessa projekt istället genomföras inom ramen för ett annat program, strategi eller plan.*

Fem insatsområden och deras specifika mål

Interreg Sverige-Norge har sin budget uppdelad i fem delar. Dessa fem insatsområden utgör programmets samlade syfte och målsättning.

Programmets övergripande syfte och mål är att genom ett gränsöverskridande samarbete skapa de bästa förutsättningarna för en ekonomiskt stark region med en attraktiv livsmiljö. Programmets ambition är att via gränsöverskridande samarbete hantera gemensamma identifierade utmaningar i gränsregionen och att utnyttja den vilande potentialen, bland annat genom att undanröja gränshinder, utnyttja och fokusera gränsregionens samlade resurser samt att bidra till att koppla samman regioner över gränsen.

Varje insatsområde är tänkt att bidra till huvudmålet genom att uppnå ett eller två specifika mål. Här nedan kommer först en uppräkningslista av de fem insatsområdena och väldigt kort vad de syftar till. Efter det kommer åtta projektbeskrivningar av de 110 projekt som fram till årsskiftet 2018 fått stöd från Interreg Sverige-Norge.

Innovativa miljöer

Innovativa miljöer som ska stärka forskning, teknisk utveckling och innovation

- » Specifikt mål – Öka organisationernas och företagens FoU och innovationsförmåga

Exempel på aktiviteter är att öka samverkan och bidra till kunskapsöverföring mellan FoU, företag, offentlig sektor och sociala ekonomin. Insatser som stimulerar företags deltagande i forsknings- och innovationsprocesser.

Små och medelstora företag

Främja entreprenörskap

- » Specifikt mål 1 – Ökad konkurrenskraft hos företag
- » Specifikt mål 2 – Öka etableringsfrekvensen i programområdet

Exempel på aktiviteter är att stötta och stärka företagens möjligheter att växa regionalt och på internationella marknader. Öka företagens förmåga att ta emot, utveckla och omsätta ny teknik, ny kunskap till affärsmöjligheter.

Natur- och kulturarv

Bevara, skydda, främja och utveckla natur- och kulturarvet

- » Specifikt mål – Ökad tillgänglighet till gränsregionens natur- och kulturarv med bibehållen bevarandestatus

Exempel på aktiviteter: Utveckla natur- och kulturarv för ett hållbart friluftsliv och bidra till utveckling för näringsliv. Gemensam förvaltning mellan länderna.

Hållbara transporter

Att främja hållbara transporter och få bort flaskhalsar i viktig nätinфраstruktur

- » Specifikt mål 1 – Ökat resande med gränsöverskridande kollektivtrafik
- » Specifikt mål 2 – Öka den gränsöverskridande rörligheten med koldioxidsnåla transportsystem

Exempel på aktiviteter: Kunskapsunderlag och samverkan kring gränsöverskridande transporter och infrastruktur för invånare, besökare och företag.

Sysselsättning

Att främja hållbar och kvalitativ sysselsättning och arbetskraftens rörlighet

- » Specifikt mål – Ökad gränsöverskridande rörlighet på arbetsmarknaden

Exempel på aktiviteter: Kartläggning, analyser och matchning mellan kompetens och arbetsmarknadens behov. Gemensam syn på validering och certifiering.

Innovativa miljöer

Små och medelstora företag

Natur- och kulturarv

Hållbara transporter

Sysselsättning

Exempel på projekt

Insatsområde 1: Innovativa miljöer

Innovativa miljöer har 30 procent av totalbudgeten och är det insatsområde som har flest projektansökningar och därmed flest projektbeslut. Insatsområdet har 40 projekt som tillsammans tecknat in hela insatsområdets budget. Återflöden från avslutade projekt och en omfördelning av medel från insatsområde 4. Hållbara transporter kommer att under 2019 fylla på budgeten igen med minst 2 000 000 euro i EU-medel.

Scandinavian Heartland – Business Improvement

Business Improvement Districts (BID) är en internationellt beprövad samverkansform där offentlig sektor (kommun) och privat sektor (företag, fastighetsägare, markägare) tillsammans förverkligar idéer som tidigare verkade omöjliga. Projektet har tillsammans med Svenska Stads kärnor, fem svenska och fyra norska kommuner tagit fram en BID-modell anpassad för svenska förhållanden och landsbygdens behov. Kommunerna har fått omfattande stöd att utveckla sina centrumkärnor enligt BID-modellen, och är mycket nöjda med arbetet och anser att de äntligen har fått ett fungerande utvecklingsverktyg som kan anpassas till de varierande förutsättningarna som kan råda i orter eller områden.

BID-kommunen Torsby var en av de fem kommuner i Sverige där handeln utvecklats mest gynnsamt under 2017, och årets centrumutvecklare 2018 blev Sussi Sakofall i BID-kommunen Ludvika. Båda händelserna kan i hög grad tillskrivas deltagande i Scandinavian Heartlands BID-arbete.

En annan metod som projektet har arbetat med är Mass Customization (MSS). MSS är en företagsutvecklingsmetod som förenar fördelen med massproduktionens låga kostnader med mervärden som förknippas med kundanpassad produktion. Genom ett tätt samarbete mellan norska SINTEF, Högskolan Dalarna och IUC Dalarna har metoden spridits från Røros till Dalarna. Arbetet har bland annat resulterat i företagsinvesteringar, ett nytt industrikuster i Røros och underlag för hur man på ett bra sätt kan organisera en fabrik och dess flöden. Vidare kan företag som är intresserade av metoden nu få stöd av nyexaminerade akademiker från Högskolan Dalarna som hjälper företaget med deras MSS-arbete.

Projektägare var Länsstyrelsen i Dalarnas län och Regionrådet för Fjellregionen.

BID i praktiken – fasadkonst i Torsby 2017, samfinansierat av fastighetsägare och Torsby kommun. Foto: Maria Ivansson

VälTel – Mixed Zone för välfärdsteknologiska TestLab

Trøndelag, Jämtland Härjedalen och Västernorrland har många gemensamma utmaningar, såsom en åldrande befolkning spridd över stora geografiska avstånd. Regionerna vill erbjuda en jämlik vård både idag och i framtiden men med ökad livslängd, fler antal äldre och en förväntad ökning av kroniska sjukdomar måste regionerna hitta nya sätt att behandla patienter.

Ett exempel på en innovation som utvecklats inom VälTel är "Mobil röntgen i Namdalen", där patienter i norra Trøndelag kan få röntgenundersökning i sin närmiljö. Ett annat exempel är Ragunda primärvårdsområde som tillsammans med företaget ImagineCare har utvecklat ett egenvårdsstöd i form av en app. Genom appen kan personer med kroniska sjukdomar själva göra mätningar och få direkt återkoppling på sina hälsodata och kommunicera med vårdpersonal via text, telefon eller video. Sjuksköterskor hanterar inkommande förfrågningar och larm med stöd av läkare som vid behov gör justeringar i behandlingsplanen. Arbetet går nu vidare och skalas upp till fler hälsocentraler och involverar även hjärtenheten inom den specialiserade vården.

Framtida hälsolösningar måste i större utsträckning kunna bygga på behandling och kommunikation med patienter där de bor, vilket kan bespara både patienter och vårdgivare tid, resor och resurser. Projektet vill hitta lösningar för vårdens utmaningar tillsammans med företag som utvecklar den här typen av tjänster och produkter inom exempelvis distansoberoende hälso- och sjukvård och trygga, uppkopplade hem för äldre. Målet är att idéer, produkter och processer ska kunna testas på rätt målgrupp för att sedan eventuellt kunna skalas upp och säljas på en större marknad. VälTel utvecklar ett arbetssätt där företagare får en väg in till att samverka med kommunernas vård och omsorg och regionernas hälso- och sjukvård.

Projektägare är Region Jämtland Härjedalen och Helse Nord-Trøndelag HF.

På Stuguns Hälsocentral har en ny vårdmodell för personer med kroniska sjukdomstillstånd testats. Personer som kan och vill kan själva använda tekniska möjligheter för att följa upp sina värden regelbundet utan att behöva ta sig till en avlägsen hälsocentral.

Insatsområde 2: Små och medelstora företag

Inom insatsområde Små- och medelstora företag har det beslutats 90 procent av budgeten för 40 projekt. Insatsområdet har störst del av den totala budgeten, det vill säga 35 procent.

StarCap – startup capital for agile growth

För närvarande satsas ca 97 procent av allt riskkapital i storstäderna, vilket gör det svårt för nystartade företag i gränsområden som Østfold och Fyrbodalen, att hitta nödvändigt kapital för att växa sig starka och konkurrenskraftiga.

För att entreprenörer ska våga satsa på egenföretagande och innovativa idéer behövs riskkapital. Detta behövs för att kunna utveckla produkten eller tjänsten och för att entreprenören ska kunna satsa tillräckligt med tid i företaget. Innovatum i Trollhättan och Blender Collective har under snart tre år arbetat tillsammans för att bygga upp ett system som gör det lättare för nystartade företag med internationellt konkurrenskraftiga idéer att hitta finansiering.

Projektet har arbetat med följande områden för att nå målet:

- För att hitta de lovande entreprenörerna från gränsregionen har man gått ut med en bred inbjudan till möten där man har berättat om projektet.
- I projektet har man gjort en kartläggning av nätverk för potentiella investerare i Sverige och Norge som kan knytas till uppstartsmiljöer i Fyrbodalen och Østfold. Dessa investerare har bjudits in till träffar.
- Utveckling av en ny och unik metod för att utveckla start-ups, som matchar kraven från investerarna. Metoden som projektet har utvecklat går ut på att man ställer ett antal frågor till företaget. Frågorna är baserade på de framgångsfaktorer som befintliga företag har definierat. Startup-företagen från de båda länderna träffas och utbyter erfarenheter. Med resultatet från metoden och erfarenheterna från träffarna kan man sedan förfinas sin företagsidé så att den blir unik.
- Varje start-up förädlas sedan beskrivningen av sin idé och får stöd av projektets affärscoacher för att utveckla idén och företaget för att skapa ett företag med en idé som är intressant för investerarna.
- Matchningen mellan startup-företagen och investerarna sker via inbokade möten, så att alla start-ups får träffa lämpliga riskkapitalister.

Att hitta rätt investerare för nya företag kan vara krävande. StarCap utvecklar verktyg och metoder som vägleder företagen.

Hittills har projektet lett till att 55 nya företag som tagit del av den nya processen har startats, och elva av dessa har kunnat hämta nödvändigt kapital för att växa sig starka och vara konkurrenskraftiga och framgångsrika på en global marknad. Några exempel på företag som har ingått i projektet är Brono som har utvecklat en helt ny lösning för ljussättning med hjälp av rörliga speglar, för användning i foto och film och FlyPulse som har utvecklat ett autonomt drönarsystem.

Genom att man arbetar över gränsen får företagen större möjligheter att hitta rätt riskkapital än om man bara träffade riskkapitalister i det egna landet. Erfarenhetsutbytet mellan startup-företagen bidrar till att man vågar bredda sin marknad till att även omfatta det andra landet. Däremot har det visat sig att riskkapitalisterna helst investerar i företag från det egna landet.

I projektet deltar Västra Götalandsregionen, Blender Collective, Østfold Fylkeskommune och Fredrikstad Innovasjonspark.

Projektägare är Innovatum och Fredrikstad kommune.

Svenska och norska skidförbundet gör gemensamma insatser för hållbara skidtävlingar – allt från mat och transport till att ersätta flourvallor.

Business X Country

Svenska och norska skidförbundet är två starka aktörer inom skidvärlden som genom projektet valt att ta ett gemensamt grepp för att lyfta längdskidsporten till nästa nivå när det gäller publikt och kommersiellt intresse.

Båda förbunden finansierar sina verksamheter i stort sett helt av kommersiella medel och ser möjligheter att bli starkare för att kunna skapa ett större kontaktnät och genomföra olika projekt över gränserna.

Business X Countrys fokus för att utveckla hur samarbeten med sponsorer ska genomföras riktas mot Mid-Scandinavian Tour 2020. En skidtävling som avgörs i etapper mellan Östersund och Trondheim i februari 2020. Tour 2020 ska finansieras av ett gemensamt svenskt-norskt bolag och genom Business X Country har förbunden lyckats skapa ett nätverk som gör det naturligt för sponsorerna att samarbeta över gränserna.

Tour 2020 ska bli den grönaste och klimatsmartaste touren någonsin. Eller den vitaste kanske benämningen borde vara när det gäller skidåkning. Business X Country har engagerat partners som nu själva tar initiativ att göra touren vitare. Projektet har haft ett större hållbarhetsseminarium och ett antal träffar som skapat detta engagemang. Många jobbar väldigt intensivt med frågorna och har genom detta erfarenhetsutbyte inspirerat fler att haka på. Förbunden kommunicerar parternas hållbarhetsarbete ut i skidvärlden.

Hållbarhetsmässigt jobbar flera av projektägarnas partners med allt från transportlösningar till matfrågor. Det planeras ett gemensamt tåg där alla aktiva åker mellan tävlingsorterna. En av förbundens partners brinner stort för frågan kring flourvallor och har påverkat att det redan tagits bort på ungdomsnivå i Norge. Diskussionen pågår även på svensk sida. Fluor är varken bra för hälsan eller miljön. En problematik är hur tester ska genomföras, men det arbetet har kommit ganska långt.

Projektet jobbar också för att ta förbundens arrangemang till en högre nivå upplevelsemässigt för både tevetittare och publik på plats. Genom att samla teknikinnovativa företag hoppas projektet kunna inspirera till att finna nya lösningar som kan prövas på touren och nå ut till hela skidvärlden.

Projektägare är Svenska Skidförbundet och Norges skiforbund.

Insatsområde 3: Natur- och kulturarv

Insatsområdet har cirka tio procent av den totala budgeten. Hela budgeten är beslutad och har genererat 19 projekt och tillgängliga medel består av återflöden.

Gränsöverskridande besöksförvaltning för Fulufjällets nationalparker

Fulufjällets båda nationalparker är en allt mer populär besöksattraktion. Sommaren 2017, 15 år efter bildandet, slogs ett nytt besöksrekord på Naturum Fulufjället med drygt 30 000 besökare. För att kunna ta emot ännu fler besökare, utveckla näringslivet i norra Dalarna och östra Hedmark samt ge besökarna en naturupplevelse i världsklass utan att äventyra den unika naturen i parken har projektet tagit fram en gemensam besöksstrategi för Fulufjällets nationalparker på svensk och norsk sida.

Vissa områden i parken har anpassats för besökare med informationstavlor medan övriga delar av parkerna får förbli orörd natur. Naturum Fulufjället har blivit hela parkens besökscentra som numera anordnar gemensamma gränsöverskridande arrangemang, ger information om parken på båda sidor av gränsen och sköter gemensamma gränsregionala facebook- och instagramkonton. En rejäl satsning har gjorts vid Njupeskärsentrén med utveckling av nya besöksmål, nya naturstigar, ny vägvisning, handikappanpassning av stigar och nya kartor - allt för att kunna ta emot fler besökare och ge en vildmarksupplevelse av hög kvalitet under kontrollerade former.

För att utveckla näringslivet i och kring parken har gränsregionala samarbetsplattformar, gemensamma årliga konferenser och certifiering av nationalparkspartners etablerats. En budskapsplattform som beskriver vilken bild man vill förmedla när man kommunicerar och marknadsför Fulufjället har tagits fram och har blivit ett viktigt dokument för alla som arbetar med och i Fulufjället. Projektet har även genomfört kulturminnesinventeringar som resulterade i 200 nya fornfynd, allt från stenåldersfynd till spår från fäbodan, och tagit fram och digitaliserat berättelser, bilder och filmer om livet i Fulufjället. Tillsammans skapar de en grund för att etablera nya besöksmål i parken och attrahera nya besöksgrupper.

Projektägare var Länsstyrelsen i Dalarnas län och Fylkesmannen i Hedmark.

*Kring Fulufjället
upplever du vildmark
i två nationalparker,
bara några timmar
från vardagen.
Se filmen om de båda
nationalparkerna på
www.fulufjallet.se*

Unionsleden

Unionsleden omfattar två länder, tre regioner och tio kommuner med det gemensamma målet att etablera en internationell cykelled mellan Moss vid Oslofjorden i Norge och Karlstad vid Sveriges största insjö Vänern.

Ledens namn kommer av att Sverige och Norge mellan 1814 – 1905 var en union. Unionen bildades i Moss och avslutades i Karlstad precis som cykelleden. Sedan unionsupplösningen har vi fortsatt att vara goda grannar med mycket utbyte över gränsen.

Unionsleden går genom ett vackert omväxlande landskap på lågtrafikerade landsvägar, grusvägar och ibland på befintliga cykelbanor. Cykelturen mellan Moss och

Karlstad går genom gränsbygderna mellan Norge och Sverige. Färden går via byar, längs sjöar, vattendrag och kanaler, på vindlande vägar genom skogar och i det öppna kulturlandskapet.

Arbetet med den fysiska infrastrukturen sker i nära samverkan med Trafikverket respektive Statens Vegvesen som har det yttersta ansvaret för cykelledsetableringar. Marknadsföring, paketering, produkt- och tjänsteutveckling görs tillsammans med de regionala turismorganisationerna som berörs: Visit Värmland, Dalslands Turist AB och Visit Østfold.

Projektet bidrar starkt till att knyta samman två länder och dess kommuner, orter och bygder. Leden stärker besöksnäringen och gynnar lokalbefolkningens möjligheter till cykelpendling och aktivt friluftsliv för ökad folkhälsa och minskad miljöpåverkan.

Projektägare är Årjängs kommun och Grensekommitteen.

Insatsområde 4: Hållbara transporter

Hållbara transporter har fram till 2018 beslutat upp 42 procent av sin budget för fem projekt. Insatsområdet har 10 procent av den totala budgeten. En omfördelning av insatsområdets medel ligger för beslut hos Europeiska kommissionen eftersom efterfrågan på medel varit svagt i detta insatsområde. Går ansökan om medel igenom så kommer det att finnas kvar cirka 900 000 euro kvar i tillgängliga medel för 2019 i insatsområdet.

Green Drive Region

Green Drive Region har bland annat arbetat strategiskt med kommuner för utfasning av fossila drivmedel. Ett framgångsrikt exempel på detta är Skedsmo kommun som fått stöd av projektet med att utveckla en strategi för att kommunen ska köra fossilfritt år 2020. Strategin har spridits som gott exempel på båda sidor av gränsen där andra kommuner kan hämta inspiration och konkreta tips.

Under projektet har också en budkavleturné genomförts i projektregionen. Budkavlen var en form av stafett som syftade till att involvera, informera och engagera aktörer inom kommunerna för att ställa om till fossiloberoende fordon samt ett sätt att informera allmänheten och erbjuda provkörning av olika miljöbilar. Hela 24 svenska och norska kommuner signerade budkavlen och anslöt sig därmed till att samverka för att gemensamt nå det nationella målet om en fossiloberoende fordonsflotta år 2030.

Ett annat glädjande resultat från projektet är att antal laddpunkter i regionen har ökat med 116,5 procent från 2015-2018!

Green Drive Region pågick 2015-2018 och arbetade för att reducera utsläppen från transportsektorn med fokus på personbilar. På projektets hemsida (greendriveregion.com), som lever kvar även efter att projektet avslutats, finns lättillgänglig statistik, rapporter och information om olika fossilfria drivmedel, en karta över tank- och laddställen i Sverige och Norge och mycket mer.

Projektägare var Region Värmland och Kunnskapsbyen Lillestrøm.

Bild från en av projektets filmer med budskapet "Var rädd om världen och framtiden – byt drivmedel!". Filmer har tagits fram med jämställdhet och jämlikhet i åtanke – animerade figurer utan stereotypa föreställningar om könsroller och med varierande utseende och olika hudfärg.

Insatsområde 5: Sysselsättning

Insatsområdet har beslutat upp 61 procent av sin budget för elva projekt. Insatsområdet har 15 procent av den totala budgeten.

Skoglig anpassning för ett ändrat klimat

Skogsbruk är en stor och viktig näring i både Jämtland, Västernorrland och Trøndelag, men trots den geografiska närheten sker väldigt lite kunskapsutbyte över gränsen. Ett gemensamt problem på bägge sidor gränsen är de allt mindre pålitliga vintrarna i regionen. Traditionellt har skogsbruket varit anpassat efter tydliga årstidsvariationer där exempelvis avverkning på mark med dålig bärighet har kunnat ske vintertid utan större problem, när marken är frusen och snön ligger tjock i terrängen. Denna situation råder inte på samma sätt nu som tidigare. Instabila vintrar innebär även utmaningar för skogsbrukets vägnät som många gånger är byggt utifrån sommar- respektive vinteranvändning. Eller för den delen vid avverkning i riktigt brant terräng.

Projektet syftar till ett ökat kunskapsutbyte, dels över landsgränsen, men även mellan skogliga aktörer och organisationer inom Sverige och Norge. Alla berörs av problematiken och en hel del arbete och utveckling pågår. För att nå goda effekter i skogen, i form av minskade körskador och ett jämnare virkesflöde, krävs att alla drar åt samma håll och anammar ny teknik och nya arbetssätt. Projektet ska sammanställa befintlig kunskap och sprida goda exempel i nära samarbete med skogsnäringen i regionen.

Projektägare är Skogsstyrelsen och Fylkesmannen i Trøndelag.

*Ett exempel på skonsammare drivningsmetoder – en bandgående skotare under utveckling.
Foto: Tobias Eliasson, Skogsstyrelsen*

Så jobbar vi

På svensk sida är förvaltande myndighet och ett gemensamt sekretariat placerat i Östersund på Länsstyrelsen Jämtlands län. De har ett samarbete med de regionala kontaktpersonerna som finns hos de tillväxtansvariga i respektive län. På norsk sida finns det tre sekretariat som även är förvaltande organisationer. Trøndelag har kontor på två platser, i Steinkjer och Trondheim, och de samarbetar med Sverige för delområdet Nordens Gröna Bälte. Vid Hedmark fylkeskommune har sekretariatet för Inre Skandinavien sin hemvist i Hamar. I Sarpsborg på Østfold fylkeskommune finns det norska sekretariatet för Gränslöst Samarbete.

Så här glada är norsk och svensk personal när vi får träffa och lyssna till erfarenheter från programmets projekt under Projektträffen på Gardermoen.

Ländernas centralt ansvariga myndigheter har tagit fram webbaserade ansökningssystem som till och med 2018 använts i åtta utlysningar och hanterat ca 250 ansökningar om utbetalningar i "Min ansökan" i Sverige och i "Regionalforvaltning.no" i Norge.

Projektets verksamhet är gemensam men eftersom Norge inte är medlem i EU är budgeten uppdelad. Fördelningen av budget mellan länderna för programmet är 65 procent i EU-stöd och för Norges del 35 procent i Interreg-midler. Den fördelningen hålls även på projektnivå. Det innebär att projektverksamheten generellt är större på svensk sida i ett projekt, men det finns exempel där övrig norsk offentlig finansiering väger upp denna obalans. Programmet kan finansiera upp till 50 procent av varje lands kostnader.

Kommittéer prioriterar projekt

Programmet har tre styrkommittéer som prioriterar projekt inom respektive delområde. För att säkerställa kvaliteten och effektiviteten i genomförandet och redovisningen av programmet har programmet en förordningsstyrd övervakningskommitté.

Övervakningskommittén (ÖK) har under året bland annat beslutat om programmets årliga handlingsplan för kommunikation och den årliga genomföranderapporten för 2017. Projektbesluten har varit fler än tidigare år eftersom när anspråken överstiger tillgängliga medel i ett insatsområde ska aktuella projekt prioriteras i övervakningskommittén. ÖK beslutar även om delområdesöverskridande projekt.

Att nå ut med information till projektägare

Inför utlysningarna har programmet under 2018 hållit 7 informationsmöten och träffat 24 projekt vid individuella projektmöten där både svensk och norsk sida normalt sett är representerade både från administrationen och från sökande. Många gånger är även en svensk regional kontakt med under mötet. De individuella projektmötena har varit väldigt värdefulla.

Inom tre månader efter projektbeslut genomför programmet utbildningar för projekten som främst handlar om hur projektet ansöker om utbetalning av stöd men även om kraven på kommunikation och offentliggörandet av stödet. Ett uppskattat inslag är att projekten håller en kort presentation vilket gör att deltagarna får

god kännedom om varandra, även mellan insatsområden. Utbildningarna leder fram till en smidigare process när projekten ska ansöka om utbetalning och färre misstag när det gäller användningen av Interreg-logotypen och EU-emblemet.

På webbplatsen www.interreg-sverige-norge.com finns nyheter och information för sökande, pågående projekt och övriga intressenter. Du kan även hitta programmet på Facebook – sök på Interreg Sverige-Norge.

De fyra gränsöverskridande program som har förvaltningsmyndighet i Sverige har tät kontakt och utbyter erfarenhet om tolkningar och praxis. Det innebär att Sverige-Norge-programmet både på förvaltningsnivå, sekretariatsnivå och mellan kontrollanterna har kontakt med Interreg-programmen Nord, Botnia-Atlantica och Öresund-Kattegat-Skagerrak i det dagliga arbetet.

I Sverige finns ytterligare information under webbplatsen eufonder.se (Din guide till EU-program i Sverige) och i Norge; Interreg.no.

Print Screens från programmets Facebook- och Instagram-sidor, där handläggarna främst förmedlar information om projektaktiviteter från projektens sociala media. Facebook används också för att marknadsföra utlysningar och berätta om möten i övervakningskommittén och i styrkommittéerna.

Projektlista 2014–2018

Projekten nedan är sorterade efter specifikt mål och sedan i bokstavsordning. Du kan läsa mer om dem i Projektbanken på www.interreg-sverige-norge.com/beviljade-projekt/

Öka organisationernas och företagens FoU och innovationsförmåga

Projekt	Delområde
Bioraff - Mer av trä, avslutad 2018	NGB
CriselT 2 - Implementing Future Crisis Management Training	INS
EcoINSIDE, avslutad 2018	INS
Energismarta idrottsanläggningar, avslutad 2018	NGB
Et Smart och Bærekraftige Øysamfunn (ESBØ) - Orust och Hvaler, avslutad 2017	GS
eTeam	GS
Framtiden är blå i Svinesundsregionen 2, avslutad 2018	GS
Framtiden är Blå i Svinesundsregionen- en salt och söt innovationsmiljö, avslutad 2017	GS
Förstudie Circular Areas 2020, avslutad 2016	NGB
Förstudie Den digitala joggingstrollern, avslutad 2018	NGB
Förstudie Et Smart og Bærekraftige Øysamfunn (ESBØ) - Orust og Hvaler, avslutad 2016	GS
Förstudie Scandinavian Packaging Innovation Network (SPIN), avslutad 2016	INS
Förstudie Skoglig anpassning för ett förändrat klimat, avslutad 2017	NGB
Förstudie Triage AI, avslutad 2018	GS
Förstudie Velferdsteknologi for en bedre hverdag for äldre, avslutad 2017	GS
Förstudie Virtuella applikationer "Mixed Zone", avslutad 2016	NGB
Förstudie Världsledande utbildning för längdskidåkare i Nordens Gröna Bälte, avslutad 2016	NGB
Gränsöverskridande samarbete för säkerhet 2, avslutad 2018	NGB
Gränsöverskridande Samverkan för Säkerhet 3 - GSS3	NGB
Grön tillväxt - skog, avslutad 2016	GS
Grön Tillväxt Trä	GS
Grönt entreprenörskap och innovativa miljöer i Midt-Norden: Kunskaps- och modellutveckling, avslutad 2017	NGB
IMTRIS, avslutad 2018	INS
Innovasjon for grønn omstilling i skogen - InGO	INS
Innovationsinriktad forskning och utbildning inom sensorteknologi - IFUS, avslutad 2018	NGB
Music Ecosystems Inner Scandinavia - MECO	INS
Music Innovation Network Inner Scandinavia 2015 - 2018, avslutad 2018	INS
Plasticerade nanocellulosa-cellulosakompositer	NGB

Projekt	Delområde
Preparing for Future Crisis Management, avslutad 2018	INS
Regional utveckling och samhälls-entreprenörskap i Norge-Sverige - RE-SENS, avslutad 2018	NGB
Scandinavian Heartland - Business Improvement, avslutad 2018	INS+NGB
SMICE - Samskapande Mittnordisk Innovationsarena för Cirkulär Ekonomi	NGB
SNÖRIK - Snöforskning og innovasjon over riksgrensen	NGB
Support quality Of Life - SOL, avslutad 2018	INS
Tjänsteinnovation genom utveckling av bättre samhandling mellan tjänster och brukare	NGB
TROJAM-3DC Trøndelag-Jämtland 3D Center	NGB
VälTeL - Mixed Zone för Velferdsteknologiske TestLab	NGB

Ökad konkurrenskraft hos företag

Projekt	Delområde
Business X Country	NGB+ INS+GS
ecoINSIDE 2	INS
FRAMFOR - Framgångsrika företag i gränsregionen	GS
Förstudie Business International, avslutad 2016	NGB
Förstudie Entreprenörsdriven Innovationsutveckling, avslutad 2017	NGB
Förstudie Gränslös Turism Funäsfjällen-Röros, avslutad 2017	NGB
Förstudie Gränsmervärde i en gränsregion - GRIEG, avslutad 2016	INS
Förstudie Gränsregional näringslivsutveckling genom idrott och turism, avslutad 2018	INS
Förstudie Industriturism, avslutad 2017	INS+NGB
Förstudie Konst och kultur som friskfaktor, avslutad 2018	INS
Förstudie Mat från kust till kust längs 63 breddgraden, avslutad 2017	NGB
Förstudie Hållbar snöhantering/Bærekraftig snöhåndtering, avslutad 2017	NGB
GIRAF - Gränsöverskridande innovativ affärsutvecklingsmiljö för SMF:er inom Sensor- och Kommunikationsteknologi, avslutad 2018	NGB
Gränsen som attraktion - gränslösa möjligheter för företag inom turism/ reiseliv	GS
Gränslös Naturturism 2015-2018	GS+INS
Gränsmöjligheter - En 161 mil integrerad arbetsmarknad längs norsk-svenska gränsen	NGB INS+NGB
Gränsregional näringslivsutveckling genom led- och evenemangsbaserad turism	INS+GS
IDA - Internationalisering, Destinationsutveckling & Attraktionskraft, avslutad 2018	INS+GS
Marint Gränsforum Skagerrak	GS
Mat och dryck längs Nordens Gröna Bälte	NGB

Projekt	Delområde
Mid Nordic Film Export- metodikk for distribusjon og salg av film i det globale digitale markedet, avslutad 2018	NGB
Reisemålsutvikling Meråker Storlien, avslutad 2016	NGB
Scandinavian Mountains - Attraktiv og hållbar internasjonell besøksnæring i SITE, avslutad 2018	INS
Ski Region Mid Scandinavia	NGB
Smart Green Region Mid-Scandinavia, avslutad 2018	NGB
The Bioeconomy Region	INS+GS
Trä och traditionsshantverk - gränslös byggnadsvård, avslutad 2018	NGB
VM-rally över gränsen	INS
Welcome!	NGB
Urban Platsinnovation, avslutad 2018	GS

Öka etableringsfrekvensen i programområdet

Projekt	Delområde
Förstudie Lokal bioøkonomi, naturressursbaserad næringer, avslutad 2018	NGB
Förstudie Metodutveckling The Hub of Entrepreneurship, avslutad 2016	INS
Förstudie Platsutveckling, Samverkan, Kulturarv, avslutad 2018	GS
Förstudie Science & Maker Culture inom Nordens Gröna Bälte, avslutad 2017	NGB
Förstudie Pilgrimsleden 4.0, avslutad 2018	NGB
Gränslöst entreprenørskap - entreprenørskap mellom skole og næringsliv over landsgränser, avslutad 2018	INS
Midt-svensk/norsk interregional inkubator-tjeneste	NGB
StarCap - Startup Capital	GS
The Hub of Entrepreneurship	INS
Ungt entreprenørskap i NGB, avslutad 2018	NGB

Ökad tillgänglighet till gränsregionens natur- och kulturarv med bibehållen bevarandestatus

Projekt	Delområde
Biologisk kulturarv som bærekraftig verdiskaper	NGB
Felles Fjellrev II	NGB
Fjällkunskap – en del av vårt natur- och kulturarv	NGB
Fokus fred – 300-årsmarkering av karolinernas fälttåg, vad har vi lært oss	NGB
Förstudie Besøksstrategi Fulufjället, avslutad 2016	INS
Förstudie Bærkraftig Gåsförvaltning, avslutad 2017	GS
Förstudie Ekomuseum/Økomuseum 2.0, avslutad 2017	GS
Förstudie Geologisk arv i Indre Skandinavia, avslutad 2016	INS

Projekt	Delområde
Förstudie Gränsöverskridande ekosystemtjänster. Skogen som natur- och kulturarvsresurs, avslutad 2016	INS
Förstudie Svensk-Norsk handlingsplan för sötvattenskräftor, avslutad 2018	INS
Geologisk arv i Indre Skandinavia (GEARS)	INS
GRENSEVILT – Reduksjon av grensebarrierer for skandinavisk viltforvaltning	INS
Gränsöverskridande besöksförvaltning för Fulufjällets nationalparker, avslutad 2018	INS
GUPP – Guidade upplevelser i skyddade områden, avslutad 2016	GS
Skogsbrukets gränslösa historia, avslutad 2016	INS
Två länder – én elv	INS
Unionsleden Moss-Karlstad	INS

Ökat resande med gränsöverskridande kollektivtrafik

Projekt	Delområde
Förstudie: Kollektivtrafik kör över gränsen, avslutad 2018	GS
Fjelltransfer Trysil-Dalafjellene	INS

Öka den gränsöverskridande rörligheten med koldioxidsnåla transportsystem

Projekt	Delområde
Fossilfri gränsregion 2030	INS
Green Drive Region, avslutad 2018	INS
Hela Gröna Vägen - Fossiloberoende Gränsregion 2030, avslutad 2018	GS

Ökad gränsöverskridande rörlighet på arbetsmarknaden

Projekt	Delområde
BioSirk	INS
Få Alle Med	GS
Förstudie OpenComp - A practice based competence network, avslutad 2018	INS
Förstudie: Tillväxt genom inkludering och integration, avslutad 2017	NGB
Gränslöst VADH - Bygger broar och river hinder, avslutad 2018	INS
Grön utbildning i entreprenörskap och innovation - GREI, avslutad 2018	NGB
Skandinavien Science Cluster - Gränslös KOMPetanse og KOMmunikasjon - KOKO, avslutad 2018	GS
Skoglig anpassning för ett ändrat klimat	NGB
Traditionellt hantverk och hållbart byggande i Nordens gröna bälte	NGB
Uppdraget	GS
Ökat arbetskraftsutbud i gränsregionen	NGB

Länsstyrelsen Jämtlands län

Postadress: 831 86 Östersund
Besöksadress: Residensgränd 7
Telefon: 010-225 30 00
jamtland@lansstyrelsen.se
www.lansstyrelsen.se/jamtland